

แอปพลิเคชันมัคทายก Churchwarden Application

สรวิศ เศรษฐบุบผา และ สุภาพร ณ หนองคาย

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พระนครศรีอยุธยา

Email: sorawitread@gmail.com

บทคัดย่อ

การประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพุทธนั้นอยู่ร่วมกับชาวไทยมา ยาวนาน ในการประกอบพิธีแต่ละครั้งนั้นจำเป็นต้องรู้ขั้นตอน การปฏิบัติอย่างถ่องแท้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาแอปพลิเคชันมัคทายกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ในศาสนาพุทธ โดยแอปพลิเคชัน สามารถช่วยผู้ใช้งานได้ในส่วนของขั้นตอนการประกอบพิธีกรรม ต่าง ๆ การเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบพิธี บทสวดมนต์ต่าง ๆ ที่ ใช้กล่าวในพิธี และสามารถช่วยบันทึกข้อมูลการประกอบ พิธีกรรมของผู้ใช้ได้

Abstract

Buddhist rituals live with Thailand has long been. Conduct a ceremony each time have to get method scrupulously. This research objective is develop to Churchwarden Application, For Meet the demand of Buddhist. Churchwarden Application can help User to conduct a ceremony, Help prepare materials, Help for prayer, and can help save data conduct a ceremony.

1. บทนำ

พิธีกรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรม มนุษย์ในสังคมที่เจริญแล้วต่างก็มีประเพณีและพิธีกรรมที่เฉพาะ ของตน พิธีกรรมเป็นเครื่องชี้ถึงความสัมพันธ์ความกลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ สำหรับประเทศไทยซึ่งคน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนั้น พิธีกรรมส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับ เรื่องของศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การไหว้พระสวด มนต์ การอุปสมบท การตั้งศาลพระภูมิ การบนบานศาลกล่าว การแก้บน และการทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความ

เชื่อและหลักการของพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น พิธีกรรมเกี่ยวกับ ศาสนานี้เรียกว่าศาสนาพิธี

ประเทศไทยมีวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ สืบทอดกันมาแต่โบราณ เช่นพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ ซึ่งเป็น พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์อย่างแยกแยะไม่ได้ ผู้นำ ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่นตามภาคต่าง ๆ ของ ประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ชุมชนให้ความนับถือเมื่อมีการจัดพิธี ดังกล่าวขึ้น คนในชุมชนที่มาร่วมพิธีจะเกิดความรักความสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความ เจริญรุ่งเรืองและสร้างความเป็นปึกแผ่นแก่ชุมชนอย่างดียิ่ง ปัจจุบันวัฒนธรรมและประเพณีแบบโบราณกำลังเลือนหายไป ซึ่งคนสมัยใหม่มักจะละเลย แม้จะมีการนำมาปฏิบัติอยู่บ้าง แต่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจขั้นตอนในเรื่องพิธีกรรมต่าง ๆ จึงทำให้ มีการปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้อง ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยอาจ ทำให้วัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามมีความเสื่อมถอยไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะเลือนหายไปตามกาลเวลาแอปพลิเคชันนี้ถูก พัฒนาขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ทำให้ผู้ใช้เรียนรู้วิธีการ ดำเนินพิธีทางศาสนาและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นการ รวบรวมบทสวดมนต์ทำให้ไม่เกิดการสูญหายและยังเป็นการ แนะนำบทสวดมนต์ที่ถูกต้องแก่ผู้ใช้เพื่อเป็นการส่งเสริมและ อนุรักษ์การประกอบพิธีทางศาสนาที่ถูกต้องให้คงอยู่ในสังคมไทย และเพื่อคนยุคหลังจะได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์ของโครงการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันมาช่วยประกอบพิธีทางศาสนาพุทธ
2. เพื่อเก็บรักษาบทสวดมนต์ไม่เกิดการสูญหายและไม่ให้เกิด ความเสียหาย
3. เพื่อส่งเสริมการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพุทธที่ถูกต้อง

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการพัฒนาแอปพลิเคชันมีศักยภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันมาช่วยประกอบพิธีทางศาสนาพุทธและเพื่อส่งเสริมการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพุทธที่ถูกต้อง โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารวบรวมข้อมูล

ผู้พัฒนาได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ศึกษาปัญหาของการประกอบพิธีกรรมของชาวพุทธตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งการทำบุญที่วัดหรือพิธีอื่น ๆ เมื่อไม่มีผู้กล่าวนำหรือไม่มีผู้รู้ขั้นตอนการทำพิธีแล้วมักจะทำให้ปฏิบัติพิธีกรรมกันอย่างไม่ถูกต้องจึงมีการพัฒนาแอปพลิเคชันมีคทายกขึ้นเพื่อช่วยในการประกอบพิธีกรรมอย่างถูกต้องด้วยตนเองแม้ผู้ใช้จะไม่เคยประกอบพิธีกรรมมาก่อนก็สามารถปฏิบัติตามแอปพลิเคชันได้อย่างถูกต้อง โดยแอปพลิเคชันจะอธิบายตั้งแต่เริ่มขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์และบทสวดมนต์ตลอดจนขั้นตอนการประกอบพิธีเพื่อให้ผู้ใช้สามารถประกอบพิธีกรรมได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ นอกจากนี้ผู้ใช้งานยังสามารถบันทึกลงแอปพลิเคชันได้ว่าเราประกอบพิธีกรรมใดไปบ้างแล้ว ผู้พัฒนาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม บทสวดมนต์ตลอดจนการพัฒนาแอปพลิเคชัน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการเดิม

ในการทำพิธีกรรมต่าง ๆ ที่วัดนั้นต้องมีตัวแทนเพื่อ
กล่าวนำในการปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งในเรื่องบทสวดมนต์
ผู้นำต้องแม่นยำเรื่องบทสวดมนต์ซึ่งจะสวดผิดไม่ได้รวมไปถึงการ
เตรียมอุปกรณ์ตลอดจนสิ้นสุดพิธีกรรมนั่นคือ มัคทายกวัด
นั่นเองเมื่อมัคทายกไม่อยู่วัดหรือติดธุระต่าง ๆ ทำให้ไม่มีผู้นำใน
การประกอบพิธีกรรมอาจทำให้ผู้คนที่ร่วมในพิธีประกอบ
พิธีกรรมที่ไม่ถูกต้องหรืออาจประกอบพิธีไม่ได้เนื่องจากไม่มี
ความรู้ในด้านนี้มาก่อน

ขั้นตอนที่ 3 ระบบที่นำเสนอ

จากปัญหาการประกอบพิธีกรรมที่ไม่ถูกต้องเมื่อขาดผู้นำ ผู้พัฒนาได้พัฒนาแอปพลิเคชันมัลติแพลตฟอร์มเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถประกอบพิธีกรรมได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองถึงแม้จะไม่เคยประกอบพิธีกรรมมาก่อน โดยแอปพลิเคชันจะอธิบายถึงขั้นตอนการประกอบพิธีกรรม อุปกรณ์ที่ต้องเตรียมตลอดจนมีข้อมูลบทสวดมนต์ให้ผู้ใช้ได้กล่าวโดยไม่ต้องเปิดหนังสือบทสวด

มนต์ และผู้ใช้งานยังสามารถบันทึกแอปพลิเคชันได้ว่าทำ
พิธีกรรมได้ไปบ้างแล้ว

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาแอปพลิเคชัน

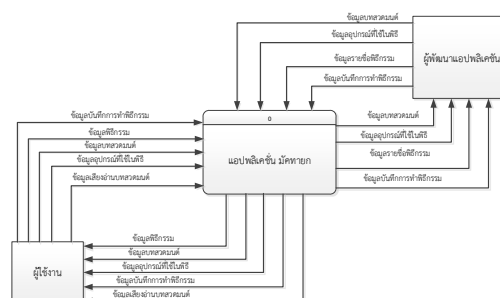
โปรแกรมที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแอปพลิเคชันได้แก่

- ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์
- XAMPP
- Adobe Dreamweaver
- Adobe Photoshop
- Application
- App inventor

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ

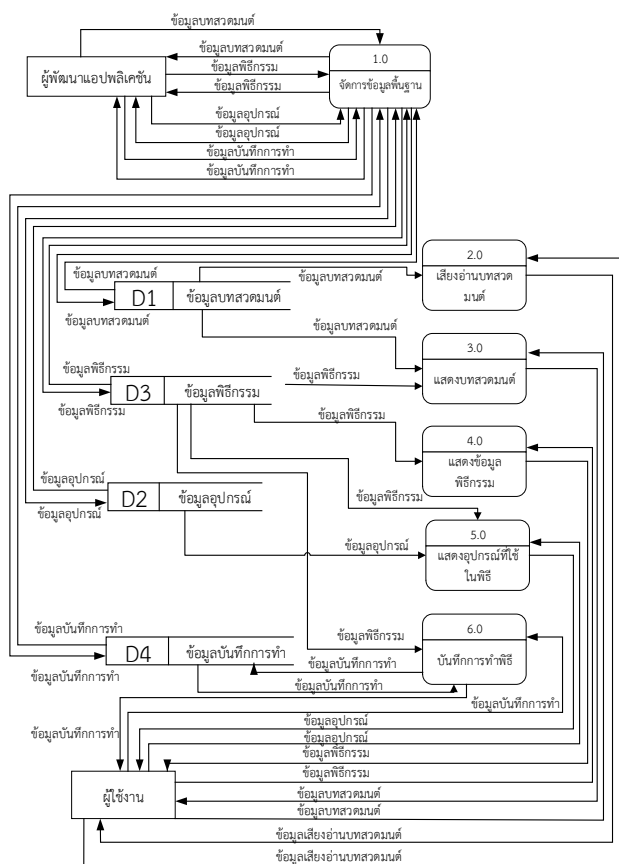
การพัฒนาและออกแบบ “แอปพลิเคชันมัคทายก” ผู้พัฒนาได้ออกแบบขั้นตอนการทำงานของแอปพลิเคชันไว้ เพื่อให้เข้าใจในการทำงานของแอปพลิเคชัน โดยเริ่มสังเกตปัญหาของการประกอบพิธีกรรมที่ไม่ถูกต้องเมื่อขาดผู้นำในการประกอบพิธี ผู้พัฒนาได้ทำการพัฒนาแอปพลิเคชันมัคทายกขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองแม้ไม่เคยประกอบพิธีมาก่อนก็สามารถปฏิบัติตามแอปพลิเคชันได้อย่างถูกต้อง

แผนภาพบริบท Context Diagram แอปพลิเคชันมัคทายก

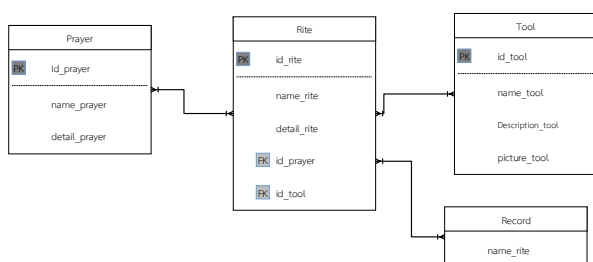
ภาพที่ 1 Context Diagram ของระบบ

แผนภาพกระแสข้อมูล Data Flow Diagram Level 0 แอปพลิเคชันนักทายก

ภาพที่ 2 Data Flow Diagram Level 0 แอปพลิเคชันมัททายก

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล Entity Relationship Diagram แอปพลิเคชันมัททายก

ภาพที่ 3 Entity Relationship Diagram แอปพลิเคชัน

4. ผลการดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาและพัฒนาแอปพลิเคชันมัททายกมิตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ใช้งานได้เกิดความเข้าใจในการประกอบพิธีกรรมและสามารถประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเพื่อส่งเสริมการประกอบพิธีกรรมที่ถูกต้องให้แก่ผู้ใช้งานทุกท่าน อีกทั้งยังเป็นการเก็บรักษาบทสวดมนต์ไม่ให้เกิดการสูญหาย ในส่วนของการ

ใช้งานแอปพลิเคชันนั้นจะช่วยให้ผู้ใช้งานเกิดความสะดวกในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามขอบเขตดังนี้

1. ผู้ใช้งานสามารถเปิดดูขั้นตอนการปฏิบัติในพิธีกรรมต่าง ๆ และสามารถปฏิบัติตามได้

ภาพที่ 4 หน้าจอรายชื่อพิธีกรรม

ภาพที่ 5 หน้าจอขั้นตอนการประกอบพิธีกรรม

2. ผู้ใช้งานสามารถเปิดดูอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการประกอบพิธีกรรมและสามารถเตรียมอุปกรณ์ของใช้ในการประกอบพิธีได้อย่างครบถ้วน

ภาพที่ 6 หน้าจอแสดงอุปกรณ์

3. ผู้ใช้งานสามารถเปิดดูได้ว่าพิธีใดใช้บทสวดมนต์บทใดและสามารถเปิดอ่านบทสวดมนต์ในแอปพลิเคชันมัททายกได้ทันทีโดยไม่ต้องเปิดหาในหนังสือ

ภาพที่ 7 หน้าจอแสดงคำอ่านบทสวดมนต์

4. ผู้ใช้งานสามารถบันทึกลงในแอปพลิเคชันมัททายกได้ว่าประกอบพิธีกรรมใดไปบ้างแล้ว

ภาพที่ 8 หน้าจอแสดงรายชื่อพิธีกรรมที่ทำแล้ว

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัยและพัฒนาแอปพลิเคชันมัททายกครั้งนี้มีดังนี้คือ ได้อนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามไว้ให้คนรุ่นหลังได้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้องและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ใช้งานจะได้รับความสะดวกและถูกต้องในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพุทธโดยมีแอปพลิเคชันมัททายกเป็นเครื่องมือช่วย

6. ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากแอปพลิเคชันมัททายกนั้นบอกถึงขั้นตอนการประกอบพิธีกรรม แสดงอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการประกอบพิธีและบอกถึงบทสวดมนต์ทั้งหมดที่ต้องใช้กล่าวในพิธีได้อย่างครบถ้วนสามารถให้แอปพลิเคชันอ่านบทสวดมนต์ให้ฟังได้ อีกทั้งยังสามารถบันทึกรายชื่อพิธีกรรมที่ผู้ใช้งานประกอบพิธีแล้วได้อีกด้วย ดังนั้นผู้พัฒนาจึงมีความเห็นว่าหากท่านใดต้องการศึกษาและพัฒนาแอปพลิเคชันมัททายกนี้ ควรศึกษาและพัฒนาเพิ่มเติมในส่วน of พิธีกรรมที่นอกเหนือจากนี้

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] ดร.จักรชัย โสอินทร์. (2555). คู่มือพัฒนาแอปพลิเคชัน Android อย่างมืออาชีพ. ไอทีซี พรีเมียร์ จำกัด.
- [2] App Inventor คืออะไร. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ มกราคม 18, 2559 จาก <https://goo.gl/J7LweW>
- [3] จิราวุธ วารินทร์. (2556). Advanced PHP พร้อมตัวอย่างงาน E-Commerce. สำนักพิมพ์ ชิมพลิฟาย
- [4] บัญชา ปะสีละเตสัง. (2557). พัฒนาเว็บแอปพลิเคชันด้วย PHP ร่วมกับ MySQL และ jQuery. บริษัท ซีอีดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- [5] อิศเรศ ภาชนะกาญจน์. (2555). Easy Android คู่มือใช้งาน Android ที่ง่ายที่สุด. บริษัท ไอทีซี พรีเมียร์ จำกัด.